

การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสสู่การเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม

Managing Schools to Expand Opportunities Towards Becoming Innovative Educational Institutions

วัลลภ โพธิ์ไทย¹, วีระวัฒน์ พัฒนกุลชัย² และ เฉลิมพล มีชัย³

Wanlop Pothai¹, Weerawat Pattanakulchai² and Chaloeiphon Meechai³

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

Rattanakosin College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ¹wanlop.pot@rmutr.ac.th

Received July 6, 2024; Revised June 23, 2025; Accepted June 25, 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้เสนอหลักการการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสสู่การเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม การปรับตัวเข้าสู่การสร้างนวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส ซึ่งผู้บริหารจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลและสนับสนุน ส่งเสริมบุคลากรให้มีความสามารถและเข้าใจในนวัตกรรม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานศึกษาต่างๆ จะต้องพัฒนาเชิงนวัตกรรมในองค์กร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นส่วนขับเคลื่อนที่สำคัญในการใช้นวัตกรรมในการนำองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมที่มุ่งสร้างค่านิยมใหม่ๆ ของสถานศึกษา การยกระดับขีดความสามารถทางนวัตกรรมของสถานศึกษาโดยการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสสู่การเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมให้พร้อมต่อการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน

คำสำคัญ: การบริหาร; โรงเรียนขยายโอกาส; สถานศึกษาแห่งนวัตกรรม

Abstract

The article's translation seeks to suggest guidelines for school administration aimed at transforming them into innovative educational institutions by expanding opportunities. It emphasizes the importance of embracing innovation and cultivating new knowledge in managing schools to create such opportunities. It stresses that school leaders need a broad vision and should support the development

of staff skills and understanding of innovation. Therefore, it is essential for educational institutions to foster innovation internally. As a result, school administrators play a pivotal role in effectively harnessing innovation to lead organizations, thereby transforming them into innovative educational institutions that strive to establish new educational standards. Enhancing innovation capabilities through school management to broaden opportunities and promote innovative educational institutions is crucial for sustainable national development.

Keywords: Management; Expanding Opportunities in Schools; Innovative Educational Institution

บทนำ

การสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันสังคมจะต้องเลี้ยงลักษณะนิสัยที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ ผู้คนจะต้องมีความตระหนักว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกที่ และเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่สถานศึกษาเป็นเพียงส่วนเล็กของชีวิตเนื่องจากความรู้ที่ได้มาจากที่นั้นไม่สามารถตอบสนองต่อทุกข้อสงสัยหรือสถานการณ์ในชีวิตได้ทั้งหมด ดังนั้นเพื่อเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิต เราควรเรียนรู้จากแหล่งที่หลากหลายอีกมากมายอีกทั้งการเรียนรู้ที่มาจากแหล่งที่อื่นรอบตัวเรามีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากมันช่วยให้เรารับรู้มรดกทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม และยังเป็นการผลักดันให้เราเปลี่ยนแปลงและปรับตัวอย่างเหมาะสมโดยใช้อัตลักษณ์และความเชื่อของเราเอง แหล่งเรียนรู้ไม่ใช่เพียงสถานที่ที่เก็บข้อมูลเท่านั้น แต่มันยังเป็นที่ที่เราได้รับแรงบันดาลใจใหม่ ๆ และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาวิทยาการและความรู้ในหลากหลายสาขา รวมไปถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มันเป็นแหล่งพลังที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สังคมที่เติบโตและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่มุ่งสร้างความเสมอภาคและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ห่างไกล ทูรกันดารและยากจน (Office of the Education Council (2016) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยโรงเรียนขยายโอกาสเหล่านี้มีการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรการเรียนการสอนที่เพิ่มขึ้นจากโรงเรียนปกติ รวมถึงมีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

หากแต่ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในปัจจุบันนั้น การบริหารจัดการโรงเรียนขยายโอกาสในรูปแบบดั้งเดิมยังคงมีข้อจำกัดในการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษาให้ทัดเทียมกับสถานศึกษาในพื้นที่ชั้นนำได้ (Panich, 2013) ด้วยเหตุนี้ แนวคิดการบริหารโรงเรียน

ขยายโอกาสให้ก้าวสู่การเป็น "สถานศึกษาแห่งนวัตกรรม" จึงถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นทางเลือกใหม่ในการปฏิรูปการศึกษาของโรงเรียนประเภทนี้ (Ministry of Education, 2018)

สถานศึกษาแห่งนวัตกรรมหมายถึงสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนการสอนที่ผสานนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด สามารถพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของผู้เรียนให้มีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในยุคดิจิทัล (OECD, 2013) นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางการศึกษาโดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยเข้าสู่โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลและขาดแคลน (Ng, 2015)

การขับเคลื่อนโรงเรียนขยายโอกาสให้ก้าวไปสู่ความเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมนั้น จำเป็นต้องอาศัยรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยมุ่งเน้นการนำนวัตกรรมเข้ามาปรับใช้ในการบริหารงานทุกด้าน ตั้งแต่การวางแผนกลยุทธ์ด้านนวัตกรรม การพัฒนาระบบบริหาร บุคลากร และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม (OECD, 2022) ตลอดจนการติดตาม ประเมิน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม เพื่อให้สามารถตอบสนองของความท้าทายและบริบทการเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนขยายโอกาสเหล่านี้เผชิญอยู่

การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสสู่การเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมจึงนับเป็นนวัตกรรมด้านการบริหารการศึกษาที่สำคัญ ที่จะช่วยสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียม มีคุณภาพ และทันสมัยสำหรับเยาวชนในพื้นที่ห่างไกลและชายขอบ (Wagner, 2014) ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าอย่างยั่งยืนต่อไป

การพัฒนานวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส

ความหมายของนวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส

นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสหมายถึงแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดหรือทรัพยากรน้อยกว่าโรงเรียนในเมืองใหญ่ หรือโรงเรียนที่มีความพร้อมกว่า โรงเรียนขยายโอกาสเป็นโรงเรียนที่มุ่งเน้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีพื้นฐานการเรียนรู้ไม่เหมาะสมหรือด้อยโอกาสเข้าถึงการศึกษาอย่างเต็มที่ การนำนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความพร้อมในการพัฒนานวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส Srisak (2017)

นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสประกอบด้วยหลายด้าน เช่น ด้านเทคโนโลยี ด้านการบริหารจัดการ ด้านการสอน และด้านการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายในการลดช่องว่างทางการศึกษาและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เต็มที่ Warunee (2018)

ด้านเทคโนโลยี การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนเป็นนวัตกรรมที่มีความสำคัญ การใช้คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟนในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ จะช่วยให้การเรียนการสอนมีความหลากหลายและน่าสนใจมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การใช้อินเทอร์เน็ตในการค้นคว้าข้อมูล การใช้อีเลิร์นนิง (e-Learning) เพื่อเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือการใช้แอปพลิเคชันที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น แอปพลิเคชันที่ช่วยในการฝึกฝนภาษาอังกฤษหรือคณิตศาสตร์ Jirapath (2019)

ด้านการบริหารจัดการ นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาส การใช้ระบบการจัดการข้อมูลนักเรียน (Student Information System) ช่วยให้ครูและผู้บริหารสามารถติดตามพัฒนาการและผลการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การนำระบบการบริหารจัดการคุณภาพ (Quality Management System) มาใช้ในโรงเรียนช่วยในการปรับปรุงกระบวนการทำงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน Srisak (2017)

ด้านการสอน การพัฒนานวัตกรรมการสอนช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้วิธีการสอนแบบ Active Learning ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้สื่อการสอนที่ทันสมัยและน่าสนใจ เช่น สื่อดิจิทัล วิดีโอ หรือเกมการศึกษา การสร้างโอกาสในการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการทำโครงการจริง การใช้วิธีการสอนแบบ Differentiated Instruction ที่ปรับตามความต้องการและศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน Warunee (2018)

ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ การพัฒนานวัตกรรมในการประเมินผลการเรียนรู้มีความสำคัญในการตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การใช้เทคนิคการประเมินผลแบบฟอร์มเมทิฟ (Formative Assessment) ที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) อย่างต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการประเมินผล เช่น การใช้แอปพลิเคชันในการทำแบบทดสอบออนไลน์ การใช้ระบบการประเมินผลแบบอัตโนมัติ (Automated Assessment System) เพื่อประหยัดเวลาและเพิ่มความแม่นยำในการประเมินผล Jirapath (2019)

นวัตกรรมที่กล่าวมาข้างต้นยังสามารถประยุกต์ใช้ในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสได้หลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น การสร้างสรรค์โครงการ "ห้องเรียนกลับด้าน" (Flipped Classroom) ที่ให้นักเรียนได้ศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าที่บ้านผ่านวิดีโอการสอน แล้วมาเรียนรู้เพิ่มเติมในห้องเรียนผ่านการทำกิจกรรม การใช้นวัตกรรมด้านการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยการสร้างโอกาสในการเรียนรู้นอกห้องเรียน การเชื่อมโยงการเรียนรู้กับชีวิตประจำวัน Srisak (2017)

นอกจากนี้ การนำนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสยังมีประโยชน์ในด้านการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork) และทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Literacy) โดยการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะเหล่านี้ เช่น การจัดกิจกรรม

กลุ่ม การใช้เกมการศึกษา การเรียนรู้ผ่านโครงการ หรือการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) Warunee (2018)

ยกตัวอย่างหนึ่งในโครงการนวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จคือ "โครงการก้าวหน้าทางการศึกษา" (Education Advancement Project) ที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน โดยจัดหาแท็บเล็ตให้นักเรียนใช้ในการเรียนรู้ การสร้างสื่อการสอนในรูปแบบดิจิทัล การใช้แอปพลิเคชันการศึกษาที่ทันสมัย และการเชื่อมโยงนักเรียนกับแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ โครงการนี้ได้ช่วยให้นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสมีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น ผลการเรียนรู้ดีขึ้น และมีโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย Jirapath (2019)

ทั้งนี้ การนำนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการพัฒนาโรงเรียนขยายโอกาสต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับบริบทและสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาความรู้ความสามารถของครูผู้สอนในการใช้นวัตกรรมเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องมีการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนและชุมชนในการนำไปใช้ให้เกิดผลที่ดีที่สุด Srisak (2017)

ดังนั้น นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีข้อจำกัด เพื่อให้พวกเขาได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองและเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต

ความสำคัญนวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส

นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสหมายถึงแนวทางใหม่ ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงที่นำมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนที่มีทรัพยากรและโอกาสน้อยกว่าโรงเรียนอื่น ๆ นวัตกรรมเหล่านี้มีความสำคัญในการช่วยให้โรงเรียนขยายโอกาสสามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการสอน การเรียนรู้ การบริหารจัดการ และการประเมินผล เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง

1. การเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ นวัตกรรมช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับนักเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมมากกว่า การใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนดิจิทัลช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและทุกที่ ลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่

2. การพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 นวัตกรรมการศึกษาช่วยส่งเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในยุคปัจจุบัน เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork) และทักษะการใช้เทคโนโลยี (Digital Literacy) การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-Based Learning) หรือการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะเหล่านี้

3. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน การนำเอานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนและชุมชน หรือการเชิญชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

4. การปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน นวัตกรรมช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและน่าสนใจมากขึ้น การใช้วิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และการประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน

5. การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการโรงเรียน เช่น การใช้ระบบการจัดการข้อมูลนักเรียน (Student Information System) การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารระหว่างครูและผู้บริหาร การใช้ระบบการประเมินผลแบบอัตโนมัติ (Automated Assessment System) เป็นต้น

ความหมายของนวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาส

นวัตกรรมในบริบทของโรงเรียนขยายโอกาสหมายถึงการนำเทคโนโลยี วิธีการใหม่ ๆ หรือแนวทางการจัดการที่มีประสิทธิภาพมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ นวัตกรรมเหล่านี้อาจอยู่ในรูปแบบของเทคโนโลยีการศึกษา เช่น การใช้สื่อการสอนดิจิทัล โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หรือแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การใช้การประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน หรือการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นวัตกรรมดังกล่าวมุ่งเน้นการเพิ่มโอกาสให้กับนักเรียนที่มีข้อจำกัดด้านการเรียนรู้หรือทรัพยากร โดยมีเป้าหมายเพื่อให้พวกเขาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่และเท่าเทียมกับนักเรียนในโรงเรียนที่มีความพร้อมมากกว่า

นวัตกรรมในโรงเรียนขยายโอกาส

นวัตกรรมที่ประสบความสำเร็จคือโครงการก้าวหน้าทางการศึกษา (Education Advancement Project) ซึ่งใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน โดยจัดหาแท็บเล็ตให้นักเรียนใช้ในการเรียนรู้ สร้างสื่อการสอนในรูปแบบดิจิทัล และเชื่อมโยงนักเรียนกับแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ โครงการนี้ช่วยเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ดีขึ้น และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาล่วงหน้าที่บ้านผ่านวิดีโอการสอน และมาเรียนรู้เพิ่มเติมในห้องเรียนผ่านการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอีกตัวอย่างของนวัตกรรมที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

บทสรุป

นวัตกรรมสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและสร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีข้อจำกัด เพื่อให้พวกเขาได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองและเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต นวัตกรรมเหล่านี้ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการโรงเรียน

การนำนวัตกรรมด้านเทคโนโลยี วิธีการสอนใหม่ ๆ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และการประเมินผลการเรียนรู้แบบต่อเนื่องมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสมีความหมายและความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การใช้เทคโนโลยีและสื่อการสอนดิจิทัลช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและทุกที่ ลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ นอกจากนี้ การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-Based Learning) หรือการเรียนรู้แบบกลุ่มช่วยส่งเสริมทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem Solving) และทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork)

การนำเอานวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสยังช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียนและชุมชน หรือการเชิญชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ช่วยให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการโรงเรียน เช่น การใช้ระบบการจัดการข้อมูลนักเรียน การสื่อสารระหว่างครูและผู้บริหาร และการประเมินผลแบบอัตโนมัติ

องค์ความรู้จากการศึกษา

การบริหารโรงเรียนขยายโอกาสสู่การเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมเป็นการนำแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนสามารถตอบสนองต่อความต้องการและความท้าทายของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพการบริหารที่มีนวัตกรรมเป็นหัวใจสำคัญนี้ไม่เพียงแต่ช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา แต่ยังช่วยเสริมสร้างทักษะและโอกาสในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนในทุกระดับ

องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสสู่การเป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม

1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารและการเรียนการสอน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ในการบริหารและการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการทำงาน เช่น การใช้ระบบจัดการข้อมูลนักเรียน (Student Information

System) เพื่อเก็บข้อมูลและติดตามผลการเรียนรู้ การใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ (Online Learning Platforms) เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนและทรัพยากรการศึกษาได้ตลอดเวลา การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ยังช่วยให้ครูสามารถสร้างสื่อการสอนที่น่าสนใจและมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนได้มากขึ้น

2. การพัฒนาหลักสูตรและวิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน การปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการสอนให้เน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียน (Student-Centered Learning) เป็นอีกหนึ่งขององค์ประกอบที่สำคัญในโรงเรียนแห่งนวัตกรรม การเรียนรู้ผ่านโครงการ (Project-Based Learning) การเรียนรู้แบบสืบค้น (Inquiry-Based Learning) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการทำงานเป็นทีมของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชนยังช่วยเพิ่มความน่าสนใจและความสำเร็จในการเรียนรู้

3. การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส (Effective and Transparent Management) เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ การใช้ระบบบริหารจัดการที่มีความทันสมัยและมีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและครู การสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่โปร่งใสและเปิดกว้างสำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะยังช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน

4. การพัฒนาทักษะและความสามารถของครู การพัฒนาทักษะและความสามารถของครู (Teacher Professional Development) เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการสร้างสถานศึกษาแห่งนวัตกรรม การจัดการฝึกอบรมและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครู การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่สร้างสรรค์และนวัตกรรมช่วยให้ครูมีความพร้อมในการสอนและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement) เป็นอีกหนึ่งขององค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาส การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาและสนับสนุนการศึกษา การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน องค์กรภาคเอกชน และหน่วยงานราชการช่วยเสริมสร้างทรัพยากรและโอกาสในการเรียนรู้ให้กับนักเรียน การจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชุมชนยังช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและเข้าใจความสำคัญของการมีส่วนร่วมในสังคม

References

- Jirapath, S. (2019). The application of active learning teaching methods in extended opportunity schools. *Journal of Education, 14*(2), 67–80.
- Ministry of Education. (2018). *Policy and focus areas of the Ministry of Education for fiscal year 2023*. Bangkok.
- Office of the Education Council. (2016). *Report on the Seventh Thailand–US Education Roundtable on STEM Education: Learning culture of the 21st century workforce*. Bangkok.
- Panich, W. (2013). *Creating 21st century learning*. Bangkok.
- Srisak, C. (2017). The application of innovation in teaching and learning management in extended opportunity schools. *Journal of Educational Research, 10*(1), 45–60.
- Warunee, P. (2018). The use of information and communication technology to improve educational quality in extended opportunity schools. *National Conference on Education, 12*(3), 91–105.